

วิทยานิพนธ์เรื่อง	กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการระงับข้อพิพาท ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
คำสำคัญ	การระงับข้อพิพาท/อาญา/กระบวนการยุติธรรม/ กฎหมายต้นแบบ
นักศึกษา	ร้อยตำรวจเอกหญิง ชญานิศ ภาชีรัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ศาสตราจารย์ ดร.สุนีย์ มัลลิกะมาลย์
หลักสูตร	นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2562

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ในการจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการระงับข้อพิพาทในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา สืบเนื่องจากปัญหาข้อพิพาททางอาญาเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากส่งผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั้งระบบ เพื่อให้ปริมาณคดีชั้นผู้ศาลลดน้อยลงลดปัญหาความขัดแย้ง เกิดความสมานฉันท์ขึ้นในสังคม ลดงบประมาณแผ่นดิน และเสริมสร้างสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุข จึงนำมาสู่การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการระงับข้อพิพาทในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อกำหนดเป็นกฎหมายกลางให้หน่วยงานของรัฐ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ศาลที่มีอำนาจในการพิจารณาคดีอาญา รวมทั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนใช้ในการระงับข้อพิพาททางอาญาบางประเภท โดยวิเคราะห์กฎหมายภายในกฎหมายต่างประเทศ กฎหมายระหว่างประเทศ และใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก การมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ และการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น ทำให้ได้มาซึ่งวิธีการระงับข้อพิพาทที่สามารถจะทำให้คดีอาญาลดลงไปได้ทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยมีโครงสร้างประกอบด้วย การไกล่เกลี่ย การชะลอฟ้อง การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ การเจรจาต่อรอง อันนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการระงับข้อพิพาทในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา พ.ศ. .... ที่ได้จัดทำขึ้น ประกอบด้วยบทบัญญัติจำนวน 67 มาตรา แบ่งออกเป็น 5 หมวด ดังนี้ หมวด 1 การไกล่เกลี่ย หมวด 2 การชะลอฟ้อง หมวด 3 การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ หมวด 4 การเจรจาต่อรองคำรับสารภาพ หมวด 5 บทกำหนดโทษ และบทเฉพาะกาล

การวิจัยเสนอแนะให้มีการนำเอาผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์โดยการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติไถ่เกี้ยช้อพิพาท พ.ศ. 2562 ด้วยการนำกฎหมายต้นแบบจากการวิจัยไปใช้ข้อเสนอแนะเรื่องที่จะวิจัยต่อไป คือ “การจัดทำกฎหมายต้นแบบว่าด้วยการส่งเสริมการไถ่เกี้ยช้อพิพาทในชุมชน” และหัวข้อ “กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการระงับช้อพิพาททางแพ่ง”